АНДРЕЙ АНДРЕЕВ
УВОДНИ БЕЛЕЖКИ КЪМ „ПРИКЛЮЧЕНИЯТА НА КАЗАНОВА“

chitanka.info

Малко книги са имали такъв огромен успех като „Спомените“ на Казанова. Преведени отдавна на всички по-известни езици, те са претърпели множество издания, всяко от които е било почти начаса напълно изчерпвано.

Въпреки че от смъртта на Казанова е изминало много време, интересът към неговите „Спомени“, към тази „Илиада на любовта“, „Одисея на 18-ти век“ не само не е намалял, а напротив, все повече се увеличава. Образувани са дори дружества от негови поклонници историци, философи и литератори, които проучват буквално всяка страница от „Спомените“. Казанова е писал и редица исторически, философски, политически и литературни трудове, дори опери, но докато всички те са отдавна забравени, „Спомените“ му и днес се четат с удоволствие и поставят автора им наред с най-изтъкнатите италиански писатели.

На какво всъщност се дължи този успех?

Джакомо Казанова е роден във Венеция през 1725 г. и произхожда от стар, почтен род. Майка му била прочута на времето си артистка, а брат му Франческо е известен художник, чиито картини и днес красят стените на европейските картинни галерии.

Казанова изучава право, теология, медицина и философия. Освен това той има широки познания по история, археология, химия, алхимия, астрология, военно дело и дипломация, финанси и търговия, математика, поезия, музика! Владее почти всички европейски езици и прекарва целия си живот в непрекъснати пътувания от град в град, от двор в двор, от столица в столица… Където и да попадне, той неизменно се чувствува като у дома си — както във Венеция, така и в Неапол, Рим, Цариград, Париж, Виена, Варшава, Петроград, в Италия, Испания, Германия, Швейцария, Австрия, Русия…

От всички науки и изкуства обаче Казанова най-добре владее изкуството да живее — навсякъде пребиваването му е винаги свързано с любовни авантюри, галантни ухажвания, хазартни игри, дуели и скандали. През 1755 г. е осъден във Венеция и попада в прочутия затвор с оловните килии, от които само след година успява да избяга — единствен случай в историята на този непристъпен затвор! Той се движи в най-различни среди и поддържа връзки с най-различни хора — ученици, студенти, академици, войници, офицери, монаси, свещеници, писатели, артисти, музиканти, проститутки, порядъчни

жени, благородници, графове, князе, короновани глави. Води разговори с Волтер, Фридрих Велики, Екатерина Велика.

Вече в напреднала възраст, през 1782 г. Казанова постъпва или по-скоро е приютен от богатия фон Валдщайн като библиотекар, в замъка му Духцов — Чехия. Тук, беден, скучаеш и почти забравен от всички, Казанова намира единствена разтуха в писането на мемоари. Той ги пише предимно за себе си — чрез тях се стреми да забрави своята старческа немощ и мъчещия го ревматизъм, да изживее повторно радостите на бурната си младост. Благодарение на своята наистина феноменална памет той успява да опише съвсем подробно, напълно искрено и непринудено целия си живот, без да се опитва да скрие нещо, без да се представя за по-добър или по-лош, отколкото е бил в действителност. А какъв живот е имал той! По-интересен и по-увлекателен и от най-увлекателния роман! Едва ли фантазията и на най-добрия романист би могла да съчини толкова разнообразни приключения, толкова интересни ситуации, в каквито е попадал Казанова! Едва ли в някоя друга книга има обрисувани и отразени толкова колоритни и различни типажи, толкова афоризми и толкова анекдоти, колкото в „Спомените“. Нищо чудно, че и днес те представляват за много писатели неизчерпаем извор на нови сюжети. Наистина, някои от любовните приключения са описани с пикантни подробности, но, както казва и самият Казанова в предговора си, той е написал спомените си предимно за онези, „които през живота си са станали неподатливи на изкушения“. Освен това „добродетелните сърца биха могли да прескочат всички описания, които ще смутят душевния им мир“.

За мнозина тези любовни приключения, тъй характерни за нравите на 18-ти век, си остават единствената, видяна от тях страна на описаната с подробности от Казанова епоха. „Спомените“ всъщност са един от най-ценните източници за добиване на пълна и цялостна представа изобщо за живота през 18-ти век, чийто най-типичен и ярък представител е именно Казанова.

Върху „типа Казанова“, този „най-симпатичен авантюрист“ и „гениален майстор в любовта“, върху неговото духовно родство и отличието му от „типа Фауст“ или „Дон Жуан“ с течение на времето е натрупана огромна литература, върху която е излишно да се спирам

тук. Много добра характеристика на Казанова дава също едноименната книга на Стефан Цвайг, преведена и на български език.

Необходимо е обаче да се кажат няколко думи за изданията на „Спомените“.

Когато през 1798 г. Казанова умира на седемдесет и три годишна възраст в замъка Духцов, той едва ли е предполагал, че „Спомените“ му ще бъдат някога тъй жадно четени и че те ще го направят безсмъртен. По някаква случайност купищата тетрадки, изписани от него, попадат в ръцете на някой си Генцел, който през 1820 г. ги изпраща на издателство „Брокхаус“ в Берлин. Там те биват обработени от специалисти, вероятно тук-таме поизменени, преведени от своеобразния френски език, на който Казанова ги е писал, на немски и издадени. Успехът е неочаквано голям. „Спомените“ се превеждат обратно от немски на френски, а след това и на почти всички европейски езици. Изключителният им успех става причина да се появят дори редица подражателства, т.нар. „Казановиади“. Така, в резултат на големия брой издания и нанасяните различни поправки, съкращения и изменения при преводите и подражанията, става все по-трудно вече да се определи автентичният текст. Още повече, че оригиналът, написан от самия Казанова на френски език, лежи и днес скрит в железните каси на издателство „Брокхаус“.

Предлаганият превод на български език е направен от пълното немско издание, което се счита за автентично. При превода е запазена своеобразната и типична за Казанова наивно — разказвателна форма, с характерните за 18-ти век обръщения и изрази.

Преводачът

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

http://chitanka.info

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.